

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĐI
Tohumluk Tescil Ve Sertifikasyon Merkez M¼d¼rl¼Đ¼

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ
SULUDA ALTI SIRALI ARPA
TESCİL RAPORU

ÇETİNER

Ankara-2025

ÇETİNER ARPA ÇEŞİT ADAYININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

Güneydoğu Anadolu Bölgesi suluda altı sıralı arpa tarımsal değerleri ölçme denemelerinde Çetiner çeşit adayı 2 yıl süreyle yer almıştır. Bu denemelerin sonunda verim, kalite ve hastalık değerleri dikkate alınarak bir değerlendirme yapılmış ve karar aşamasına gelinmiştir.

Tarımsal değerleri ölçme denemeleri Diyarbakır, Şanlıurfa (Serince, Gündaş), Mardin (Kızıltepe)'de kurulmuştur. Bu denemelerde Altıkat, Kendal ve Sancak standart çeşit olarak kullanılmıştır. Çeşit adayının bu süre içinde UPOV prensiplerine uygun olarak her bir karakter için en uygun dönemde gözlemleri yapılmış ve çeşit özellik belgesi düzenlenmiştir.

Çetiner; tescil başvurusunu GAP Tarımsal Araştırma Enstitü Müdürlüğü tarafından çeşit adayı aynı enstitü tarafından 2022 yılında Şanlıurfa'da ıslah edilmiştir. Çeşit adayı; yazlık, altı sıralı, bitki boyu orta-uzun ve başaklanma zamanı orta olup tarımsal değerleri ölçme denemelerinde 437.5 kg/da ortalama verim ile üçüncü sırada yer almıştır. Çeşit adayının verimi, 547.6 kg/da olan standart çeşitler ortalamasının % 20.1 gerisindedir.

Tekrarlamalı veriler üzerinden yapılan stabilite parametreleri incelendiğinde; çeşit adayı 1.48 b değeri ve negatif a değerine (410.5) sahiptir.

Kalite değerleri incelendiğinde; çeşit adayının hektolitre ağırlığı 62.3-64.0 kg/hl, bin tane ağırlığı 33.2-43.0 g, protein oranı % 12.3-16.1, 2.5+2.8 mm elek üstü %71.5-91.0 elek altı %0.2-4.6 arasında değişmektedir.

Karar Tescil Komitesininidir.

**Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon
Merkez Müdürlüğü**

Çizelge 1. Güneydoğu Anadolu Bölgesi 2022-2023 Ekim Yılı Suluda 6 Sıralı Arpa TDÖ Denemeleri Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Gündaş	Kızıltepe	Serince	Ortalama	V.S.
1-Altıkāt (st)	676.0 ab	793.9 a	699.0	722.9 a	3
2-Sancak (st)	701.5 a	699.3 a	794.3	731.7 a	1
3-Kendal (st)	727.8 a	723.5 a	736.0	729.1 a	2
4-Ruha	600.5 bc	480.8 b	692.8	591.3 b	4
5-Çetiner	583.3 c	492.3 b	696.8	590.8 b	5
F	**	**	Ö.D.	**	
VK (%)	9.0	10.9	13.9	11.7	
AÖF	91.4	107.6	-	65.1	
Lokasyon Ort.	657.8	637.9	723.8		

Çizelge 2. Güneydoğu Anadolu Bölgesi 2023-2024 Yılı Suluda 6 Sıralı Arpa TDÖ Denemeleri Verim Sonuçları (kg/da)

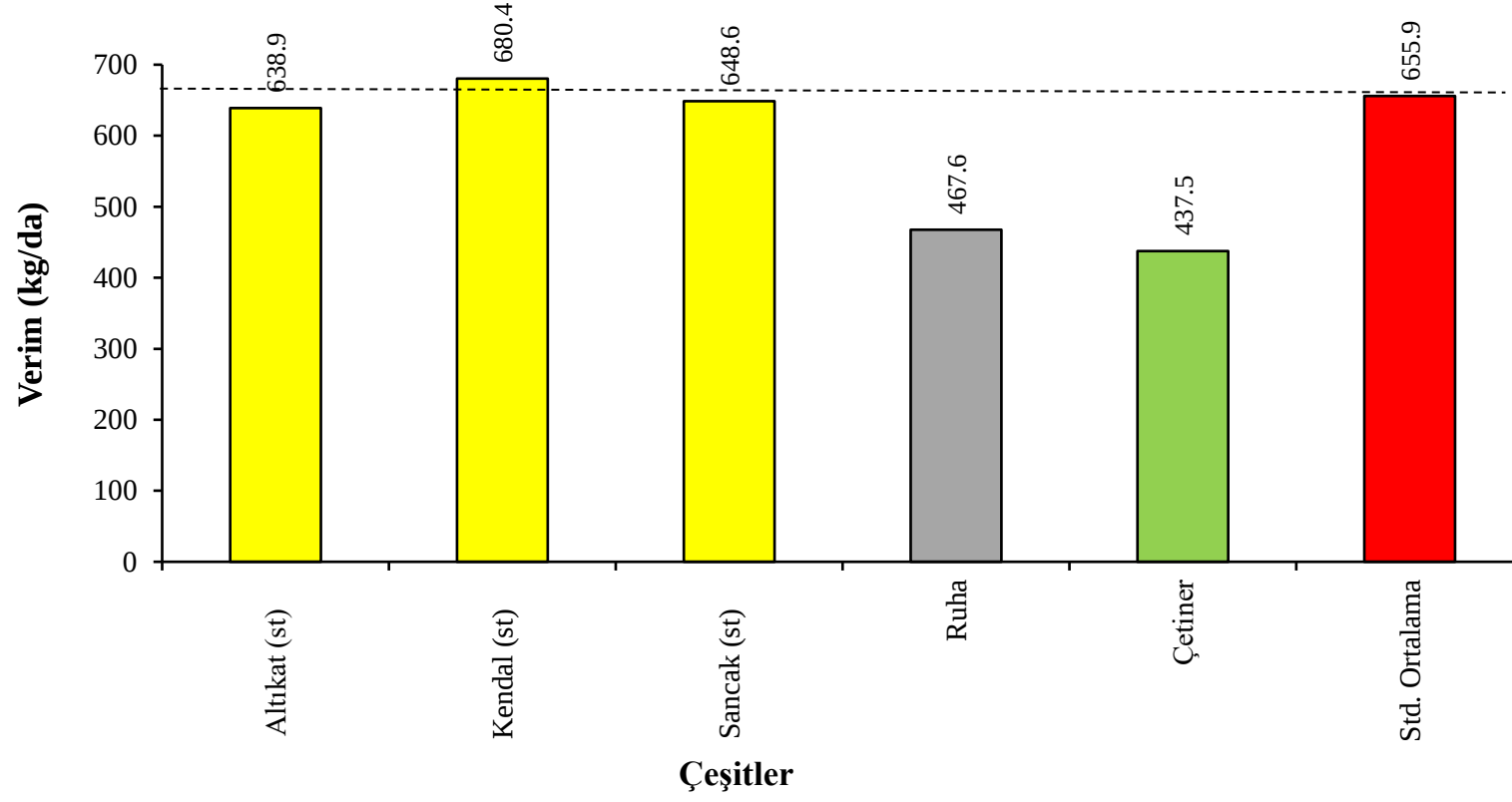
Çeşitler	Diyarbakır	Gündaş	Serince	Ortalama	V.S.
1-Altıkat (st)	631.3 a	450.3 b	577.3 a	552.9 b	4
2-Sancak (st)	694.6 a	516.0 ab	486.0 b	565.5 b	3
3-Kendal (st)	747.8 a	534.0 a	613.3 a	631.7 a	2
4-Ruha	448.6 b	267.3 cd	315.8 c	343.9 d	6
5-Çetiner	406.3 b	195.0 d	251.3 c	284.2 e	7
6-Cihanbey	641.2 a	327.0 c	502.8 b	490.3 c	5
7-Aday 2	690.2 a	585.0 a	630.0 a	635.1 a	
F VK (%) AÖF	** 13.6 122.6	** 12.8 78.0	** 9.7 69.7	** 12.5 51.3	
Lokasyon Ort.	608.5	410.6	482.3		

Çizelge 3. Güneydoğu Anadolu Bölgesi 2023 ve 2024 Yılları Suluda Altı Sıralı Arpa TDÖ Denemeleri Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Diyarbakır	Şanlıurfa (Serince)		Şanlıurfa (Gündüş)		Mardin (Kızıltepe)	Genel Ortalama	V.S.
	2024	2023	2024	2023	2024	2023		
1-Altıkat (st)	631.3	699.0	577.3	676.0	450.3	793.9	637.9 b	3
2-Sancak (st)	694.6	794.3	486.0	701.5	516.0	699.3	650.6 ab	2
3-Kendal (st)	747.8	736.0	613.3	727.8	534.0	723.5	680.4 a	1
4-Ruha	448.6	692.8	315.8	600.5	267.3	480.8	467.6 c	4
5-Çetiner	406.3	696.8	251.3	583.3	195.0	492.3	437.5 c	5

F :**
VK (%):12.7
AÖF :41.9

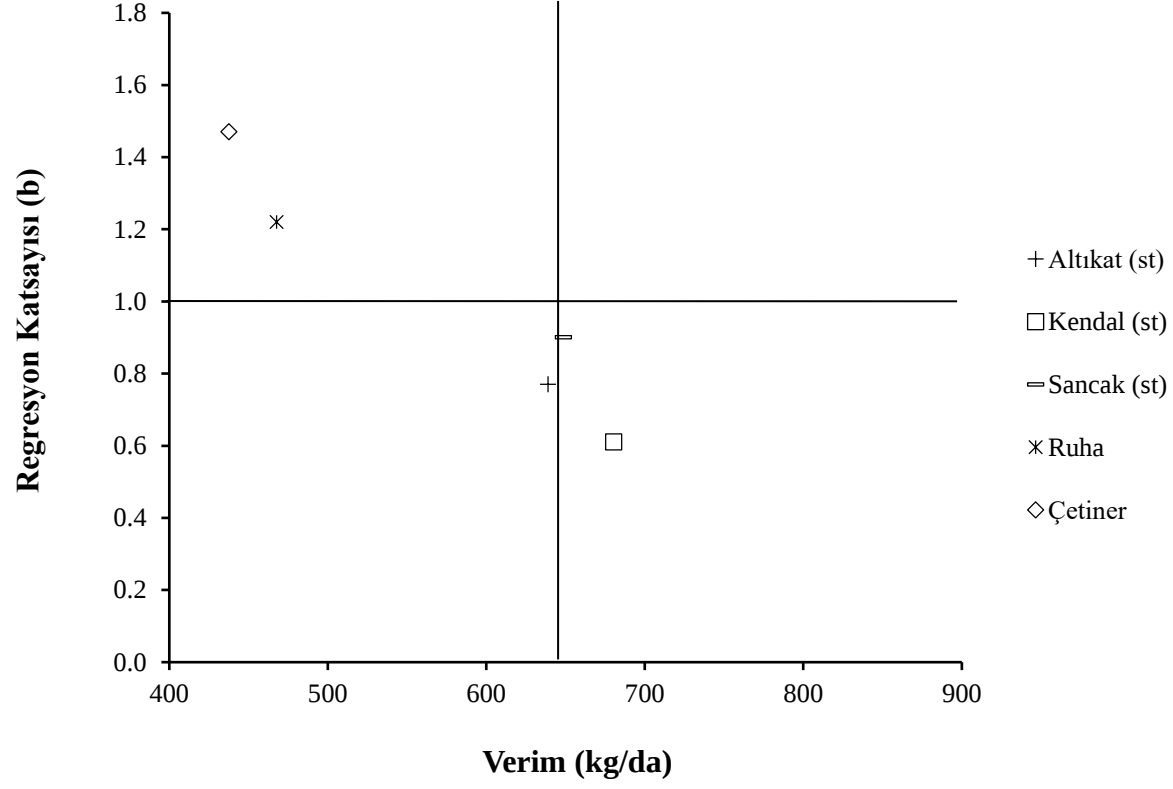
Grafik 1. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Suluda 6 Sıralı Arpa Verim Grafiği

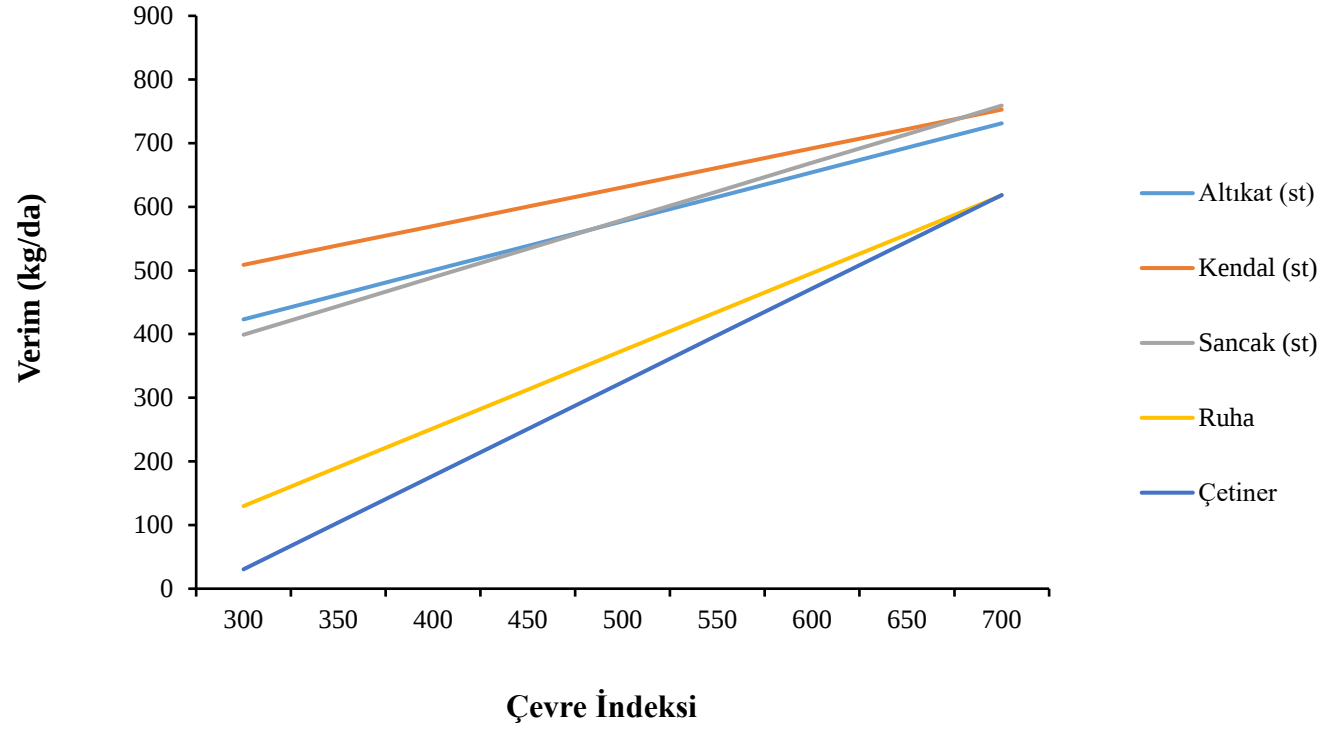
Çizelge 4. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Sulu 6 Sıralı Arpa Tarımsal Değerleri Ölçme Denemelerine Ait Bazı Stabilite Parametreleri

Çeşitler	Verim (kg/da)	b		a	V.K.	R ²
			+,- sh			
1-Altıkat (st)	637.9	0.78	0.17	192.13	15.7	0.47
2-Sancak (st)	648.6	0.90	0.12	129.00	10.5	0.72
3-Kendal (st)	680.4	0.62	0.14	325.76	12.6	0.43
4-Ruha	467.6	1.22	0.14	-236.23	17.1	0.78
5-Çetiner	437.5	1.48	0.11	-410.5	15.1	0.88
Genel Ortalama	574.6					
Std. Ortalama	655.9					

Grafik 2. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Suluda 6 Sıralı Arpa Stabilite Grafiği

Grafik 3. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Suluda 6 Sıralı Arpa Beklenen Verim Grafiği

Çizelge 5. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Suluda 6 Sıralı Arpa TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Kızıltepe -2023)

Çeşitler	Hektolitire Ağırlığı (kg/hl)	1000 Tane Ağırlığı (g)	Protein (%)	2,5-2,8 Elek Üstü (%)	Elek Altı (%)
1-Altıkat (st)	69.1	37.0	8.4	89	0.3
2-Sancak (st)	70.5	39.5	9.8	91	0.5
3-Kendal (st)	69.7	39.9	9.1	93	0.2
4-Ruha	60.2	41.6	10.9	91	0.04
5-Çetiner	64.0	38.5	12.3	92	0.2

Çizelge 5. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Suluda Altı Sıralı Arpa TDÖ Denemelerine Ait Teknolojik Analiz Değerleri (Diyarbakır-2024)

Çeşitler	Hektolitire Ağırlığı (kg/hl)	1000 Tane Ağırlığı (g)	Protein (%)	2,5-2,8 Elek Üstü (%)	Elek Altı (%)
1-Altıkat (st)	60.2	28.9	13.9	42.1	21.5
2-Sancak (st)	65.9	32.9	14.5	54.7	11.6
3-Kendal (st)	67.3	35.2	14.8	70.5	5.8
4-Ruha	60.6	39.7	16.4	73.9	3.7
5-Çetiner	62.3	33.2	16.1	71.5	4.6
6-Cihanbey	67.9	36.9	15.9	59.1	10.1
7-Aday 2	68.2	35.9	14.6	73.2	5.8

Çizelge 7. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Suluda 6 Sıralı Arpa TDÖ Denemeleri Gözlem Sonuçları (2023)

Çeşitler	Başaklanma Tarihi (gün/ay)				Bitki Boyu (cm)			
	Diyarbakır	Serince	Gündaş	Kızıltepe	Serince	Gündaş	Diyarbakır	Kızıltepe
1-Altıkat (st)	14.04	14.04	19.04	01.04	85	100	110	85
2-Sancak (st)	17.04	20.04	18.04	28.03	90	120	115	90
3-Kendal (st)	15.04	22.04	17.04	28.03	90	115	115	80
4-Ruha	18.04	20.04	18.04	02.04	100	115	130	95
5-Çetiner	10.04	22.04	20.04	30.03	80	100	105	70

Çizelge 8. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Suluda 6 Sıralı Arpa TDÖ Denemeleri Gözlem Sonuçları (2024)

Çeşitler	Başaklanma Tarihi (gün/ay)			Bitki Boyu (cm)		
	Diyarbakır	Serince	Gündaş	Serince	Diyarbakır	Gündaş
1-Altıkat (st)	14.04	06.4	01.4	110	125	110
2-Sancak (st)	17.04	30.3	01.4	130	135	125
3-Kendal (st)	12.04	28.3	06.4	110	125	110
4-Ruha	16.04	01.4	01.4	130	120	120
5-Çetiner	16.04	30.3	01.4	125	115	130
6-Cihanbey	25.04	13.4	25.4	115	125	115
7-Aday 2	18.04	10.4	20.4	110	120	110

